

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **S. S.**, zast. JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem se sídlem Praha 1, Bolzánova 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 9 Az 232/2003 – 22, ze dne 22. 2. 2005,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též stěžovatel) v záhlaví citovaný rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-86/VL-16-P22-2002, ze dne 7. 10. 2003. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovateli k jeho žádosti udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahují překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Městský soud v Praze se plně ztotožnil se závěrem žalovaného, že stěžovatelem tvrzenou obavu z pronásledování ze strany policie ani jeho obavu z pronásledování ze strany členů hnutí Chálistán nelze podřadit důvodům pro udělení azylu, taxativně vypočteným v ust. § 12 zákona o azylu. Stěžovatel podle soudu neuvedl žádnou skutečnost, z níž by bylo možno dovodit, že byl v Indii jakkoli pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Dle své vlastní výpovědi nebyl ve své vlasti politicky aktivní a své politické přesvědčení navenek žádným zřetelným způsobem

neprojevoval. Nebyl členem strany Chálistán, nýbrž pouze jejím sympatizantem. Za uplatňování politických práv a svobod pak nelze považovat pouhé vylepování plakátů strany Chálistán, neboť tuto činnost nevykonával stěžovatel z vlastního politického přesvědčení, nýbrž za úplatu. Byl-li stěžovatel přistižen a následně zatčen policií za vylepování plakátů propagujících stranu Chálistán na policejní stanici, a policie se přitom vůči němu dopustila fyzického násilí, je toto jednání policistů podle soudu jistě odsouzeníhodným excesem, nicméně žalobce neučinil žádný krok k tomu, aby tito policisté byli za takové jednání potrestáni, ačkoli tak učinit mohl, např. prostřednictvím stížnosti u nadřízeného policejního orgánu nebo cestou žaloby podané k soudu. Za této situace nelze dojít k závěru, že by byla stěžovateli ochrana ze strany příslušných státních orgánů odepřena nebo že by tyto nebyly schopny odpovídajícím způsobem jeho ochranu zajistit. Pokud jde o obavu stěžovatele ze strany aktivistů Chálistánu, nelze jejich násilné chování označit za pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť nebylo motivováno důvody zde vypočtenými. Soud neshledal v případě stěžovatele ani podmínky vztažení překážky vycestování podle ust. § 91 zákona o azylu. Důvodnou neshledal Městský soud v Praze ani námitku porušení ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), jakož ani výtku, podle níž správní spis neobsahuje úplné zprávy o situaci v Indii, protože nemá skutkový stav oporu ve spise, a napadené rozhodnutí je z toho důvodu nepřezkoumatelné. Soud naopak shledal, že ve správním spise jsou založeny (v úplném znění) Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 125392/2003-LP, ze dne 23. 7. 2003 a č. j. 122541/2002-LP, z 26. 6. 2003, ze kterých pocházejí veškerá zjištění žalovaného o politické situaci a stavu dodržování lidských práv v Indii, obsažená v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Je pravda, že žalovaný na jednom místě odůvodnění zavádějícím způsobem uvedl, že tato zjištění pocházejí z blíže nespecifikované zprávy Ministerstva zahraničí USA, dle názoru soudu se však jedná o zřejmý omyl, patrný již z toho, že na jiném místě zmiňuje žalovaný jako zdroje svých zjištění výše uvedené Informace MZV ČR. Toto pochybení pak jistě podle názoru Městského soudu v Praze nelze považovat za vadu, která by měla za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Z uvedených důvodů Městský soud v Praze žalobu podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

Rozsudek Městského soudu v Praze napadl stěžovatel z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Jak žalovaný, tak soud podle jeho názoru především opomněly vzít v potaz jeho argument, že skutečnosti, které v průběhu azylového řízení uvedl, lze hodnotit jako azylově relevantní, a to za užití argumentu a contrario. Stěžovatel se totiž nedomáhal ve své zemi původu možnosti prezentovat své politické názory, ale naopak se domáhal, aby mu žádné politické názory nebyly podsouvány a aby nebyl obviňován a trestán za politicky motivovanou činnost, které se nedopustil. Nesouhlasí rovněž se způsobem, jakým se Městský soud v Praze vypořádal se jeho námitkou, že žalovaný odkazuje v odůvodnění svého rozhodnutí na blíže nespecifikovanou zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA. Podle názoru stěžovatele dále žalovaný záměrně v odůvodnění svého rozhodnutí citoval pouze takové úryvky zpráv o situaci v Indii, které vypovídají ve stěžovatelův neprospěch, byť tyto jistě obsahují i informace ve vztahu k jeho žádosti opačné. Jak správní orgán, tak soud proto podle jeho názoru dospěly k závěru, který nemá oporu ve správním spise. Rovněž tuto žalobní námitku Městský soud v Praze nijak neposoudil, protože je napadený rozsudek podle stěžovatele v rozporu s ust. § 54 odst. 2 s. ř. s., jakož i ust. § 157 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.), a tudíž i nepřezkoumatelný. Přiložil-li soud váhu skutečnosti, že stěžovatel vycestoval z Indie legálně, je tato podle jeho názoru pro rozhodnutí žalovaného irelevantní. Stěžovatel již v průběhu správního řízení uvedl, že legálního vycestování dosáhl

za úplatek, což je v Indii naprosto běžné. Za zcela zavádějící pak stěžovatel považuje tvrzení soudu, že nevyužil všech právem připuštěných opravných prostředků v zemi původu. Skutečná situace v Indii je totiž odlišná od proklamované, což je také příčinou toho, že z této země utíká celá řada jejích obyvatel, ať už jsou jejich důvody náboženského, národnostního či politického charakteru. Státní moc jedná svévolně, úspěchu v jednání se státními orgány lze dosáhnout pouze korupcí, jistě však ne cestou stížností. Stěžovatel nakonec namítá, že mu nebyla poskytnuta zákonná poučení soudu v jeho mateřském jazyce. Proto nereagoval ani na soudní výzvu, aby se vyjádřil k tomu, zda souhlasí s případným rozhodnutím soudu bez nařízení jednání, a sdělil, zda ovládá český jazyk, či zda je zapotřebí, aby byl k případnému soudnímu jednání přizván tlumočník. Stěžovatel tuto výzvu sice převzal, jejímu obsahu však nerozuměl, a proto na ni nereagoval. Soud pak rozhodl bez nařízení jednání (fikce negativního vyjádření), čímž byla stěžovateli prakticky odňata možnost účastnit se tohoto řízení. Uvedené přesvědčení pak opírá o rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 5 Azs 5/2003 - 33 ze dne 18. 9. 2003. Ze všech těchto důvodů žádá Nejvyšší správní soud, aby rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně žádá, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 17. 5. 2005 popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkazuje přitom na správní spis, zejm. na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Ze správního spisu zjistil Nejvyšší správní soud tyto pro posouzení věci rozhodné skutečnosti: Opakovanou žádost o azyl podal stěžovatel dne 3. 1. 2002. Pohovor k žádosti byl se stěžovatelem proveden v pobytovém středisku Havířov – Dolní Suchá dne 4. 3. 2002 na žádost stěžovatele v jazyce hindi, za přítomnosti tlumočníka. Do ČR přicestoval stěžovatel již v roce 1999, tehdy zde také poprvé požádal o azyl. Tento mu nebyl udělen a jeho odvolání bylo zamítnuto. Od té doby pobýval na území ČR nelegálně. O azyl žádá z následujících důvodů: V zemi původu po dobu šesti let spolupracoval se stranou Chálistán. Když vylepoval plakáty propagující tuto stranu na policejní stanici, byl zadržen a zbit policisty. Po pěti dnech vazby byl propuštěn a převezen do nemocnice. Zde byl hospitalizován dva měsíce a podstoupil chirurgický zákrok. Po návratu z nemocnice jej kontaktovali členové strany Chálistán a požadovali, aby pokračoval ve spolupráci. To stěžovatel odmítl, neboť nechtěl mít více potíží s policií. Začali mu vyhrožovat, že jej zabijí a obtěžovat jeho manželku. Když ji bránil, poranili mu nožem pravou nohu. Při odchodu těchto mužů se jeden z nich otočil a vystřelil na něj. Opět byl zraněn na hlavě. Ve strachu o život odjel do Dilí, ženu a dítě nechal doma. V roce 1998 odcestoval letecky do Rumunska. V roce 1999 přijel z Rumunska kamionem do Prahy. O azyl v ČR žádá, neboť se bojí o svůj život. Na jedné straně mu vyhrožovali smrtí členové strany, s níž spolupracoval, na druhé straně se bojí policie, neboť tato se domnívá, že je členem strany Chálistán, a proto jej také pronásleduje. Matce, manželce a synovi se podařilo vycestovat do Kanady, jejich dům v Indii zabrala policie a udělala z něj policejní stanici. Nemá se proto kam vrátit. Pokud se však k moci dostane Chálistán, sám se dobrovolně do své vlasti vrátí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Stěžovatel napadl rozsudek Městského soudu v Praze z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Naplnění důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a)

s. ř. s. spatřuje v tom, že soud opomněl vzít v potaz jeho argument, že skutečnosti, které v průběhu azylového řízení uvedl, lze hodnotit jako azylově relevantní za užití argumentu a contrario. Ve své zemi původu se totiž nedomáhal možnosti prezentovat své politické názory, ale naopak toho, aby mu žádné politické názory nebyly podsouvány a aby nebyl obviňován a trestán za politicky motivovanou činnost, jíž se nedopustil.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu není tato výtku důvodná, neboť Městský soud v Praze vzal uvedený argument stěžovatele v potaz, a to svým závěrem, že stěžovatel nebyl v zemi původu politicky aktivní a své politické přesvědčení navenek žádným zřetelným způsobem neprojevoval. Z toho pak ovšem dovodil, že nemohl být ani pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu.

Byť se Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěrem soudu, jakož i žalovaného, že stěžovatel nesplňuje podmínky udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu (viz níže), argumentaci, jíž tyto k uvedenému závěru dospěly, považuje za chybnou. Stěžovatel žil v indickém státě Paňdžáb, který je centrem radikálního křídla Sikhů usilujícího o odtržení od indické federace a vytvoření samostatného státu Chálistán [tzv. teritoriální terorismus (http://www.mvcr.cz/rs_atlantic/data/files/analyza_2003.pdf)]. Zde vylepoval po dobu šesti let plakáty propagující toto hnutí, jehož je podle svých slov „sympatizantem“. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že jednání stěžovatele znaky politické aktivity nesporně vykazuje. Tato však rozhodně nespočívá v tom, že by se stěžovatel zasazoval o politická práva a svobody, jinými slovy že by usiloval o změny ve své zemi původu, které by směřovaly k vybudování pluralitní společnosti na demokratických základech. Jeho činnost směřovala naopak k podpoře hnutí, jehož cílem je narušení územní celistvosti Indie, a k tomuto cíli často směřuje prostředky z hlediska demokratického státního zřízení zcela nepřijatelnými (ozbrojeným násilím).

Má-li se Nejvyšší správní soud pokusit o jistou paralelu zasazenou do evropských podmínek, lze si jistě představit, že aktivní sympatizant např. organizace Baskicko a jeho svoboda (ETA), který bude státními orgány ve Španělsku přistižen při vylepování plakátů propagujících uvedené hnutí, bude při této své činnosti zadržen a za ni v souladu se zákony dané země postižen. Stěží se pak bude moci dožadovat udělení azylu v jiné zemi s poukazem na to, že byl ve své vlasti pronásledován pro zastávání politických práv a svobod.

Nejvyšší správní soud připouští, že informace o tom, že Indie je demokratickým sekulárním státem s demokratickou ústavou, nemusí vždy odpovídat zdejší životní realitě a že demokratičnost indického státního zřízení může v praxi vykazovat jisté rezervy. Toto však nic nemění na tom, že se zde stěžovatel nezasazoval o odstranění zmíněných demokratických deficitů, nýbrž propagoval hnutí usilující o narušení územní celistvosti Indie. Sám pak otevřeně přiznává, že se do Paňdžábu rád vrátí, dostane-li se zde toto hnutí k moci.

Přestože tedy stěžovatel byl nesporně ve své zemi původu politicky aktivní, nesplňuje podmínky udělení azylu podle ust. § 12 písm. a) ani b) zákona o azylu, neboť postih propagace teroristického separatistického hnutí s občasnými teroristickými projevy ze strany státních orgánů v určité zemi (byť zatížen určitými excesy) nelze považovat za pronásledování z důvodu podle ust. § 12 zákona o azylu. Ani ze strany členů hnutí Chálistán se pak nejedná o pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 5 zákona o azylu, a tudíž nemohou být ani splněny podmínky ust. § 12 tohoto zákona, neboť se zde předpokládá ohrožení života nebo svobody, resp. opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním

občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Radikální frakce hnutí za samostatný stát Chálistán pak zjevně podporována ani trpěna v Indii není. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že byť shledal argumentaci soudu místy chybnou, je jeho celkový závěr správný, a stížní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tudíž v daném případě není naplněn.

Co se týká důvodu kasační stížnosti podle ust. 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy že skutková podstata, jak byla správním orgánem zjištěna, nemá oporu ve spise, odkazuje Nejvyšší správní soud na argumentaci podanou výše. Nedostatky demokratičnosti indického státního zřízení, byť by byly podložené objektivními zprávami, jsou pro posouzení předmětné věci ze zde popsaných důvodů irelevantní. Namítá-li stěžovatel, že se soud nedostatečně vypořádal s jeho námitkou ohledně blíže nespecifikované zprávy Ministerstva zahraničí USA, o níž žalovaný opřel své rozhodnutí, je tato výtku nedůvodná a Nejvyšší správní soud se v tomto ohledu plně ztotožňuje se závěry Městského soudu v Praze. Veškerá zjištění žalovaného o situaci v Indii mají podklad v citovaných Informacích Ministerstva zahraničních věcí ČR, které jsou součástí správního spisu a odkazy na zprávy Ministerstva zahraničí USA byly učiněny zřejmě omylem, který jistě nemá vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Z toho pak vyplývá, že ani důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. naplněn není.

Stěžovatel dále namítá, že je rozhodnutí Městského soudu v Praze nepřezkoumatelné, neboť neodpovídá ustanovení § 157 odst. 2 o. s. ř. Nijak ovšem v kasační stížnosti nespecifikuje, které náležitosti odůvodnění v tomto ustanovení vypočtené v napadeném rozsudku postrádá. Dle názoru Nejvyššího správního soudu vyplývá z odůvodnění rozhodnutí Městského soudu v Praze, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce. Uvedená námitka proto není důvodná a ani stížní důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. proto není naplněn.

Stěžovatel nakonec namítá, že mu zákonná poučení soudu nebyla doručena v jeho mateřském jazyce. Podle ust. § 18 odst. 2 o. s. ř. ustanoví soud účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, tlumočnicka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevysloví-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že poučení o možnosti namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, jakož i o možnosti soudu rozhodnout o věci samé bez jednání se současnou výzvou k projevení souhlasu, příp. nesouhlasu s takovým projednáním, včetně náležitého poučení o následcích nečinnosti stěžovatele, byla stěžovateli doručována na adresu xxx. Dne 10. 5. 2004 byla zásilka uložena na poště a poté, co si ji adresát do 14 dnů nevyžádal, byla vrácena zpět.

Podle § 50c odst. 4 o. s. ř. nebude-li uložená písemnost vyzvednuta do 3 dnů nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Fikce doručení předmětné písemnosti tak nastala dne 20. 5. 2004; stěžovatel do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas neprojevil, a podmínky pro projednání věci bez nařízení jednání tak byly splněny. Nenařizoval-li soud jednání, nevznikla ani potřeba ustanovovat stěžovateli

tlumočníka. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že ani tato námitka stěžovatele není důvodná.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) ani d) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Vzhledem k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, prokazatelné náklady řízení o kasační stížnosti mu však nevznikly. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 7. června 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu